

Til deg som er ung og i arbeid

Skaff deg kunnskap om din økonomiske fremtid – før den blir virkelighet!

Med kunnskap får du mulighet til å planlegge økonomien din, og kanskje vil du endre noen av dine valg.

Forsikring og pensjonssparing – dine behov vil variere gjennom livet!

Hvilke spare- og forsikringsbehov har du som er ung og i etableringsfasen?

- Du tjener opp rett til pensjon gjennom hele yrkeslivet i folketrygden og via arbeidsgiver
- Du kan spare på egen hånd til pensjon på ulike måter. Den enkeltes behov vil variere
- Vurder om du har behov for forsikringer utover det som dekkes av folketrygden og via arbeidsgivers forsikringsordninger

Noen tips

- Vurder egen sparing, særlig sparing til kjøp av egen bolig, via BSU
- Vurder hjem-/innboforsikring og reise-/fritidsforsikringer
- Vurder egen uføre-/pensjonsforsikring og ulykkesforsikring
- Er det aktuelt å begynne å spare til alderspensjon?

Kontakt et forsikringsselskap eller en bank for mer informasjon om sparing og forsikring.

Noen sjekkpunkter

- Jobb gir inntekt og pensjon. Pensjon er utsatt lønn
- All inntekt fra du er 13 år gir opptjening i folketrygden
- Opptjening fra fylte 20 år gir normalt også pensjon fra arbeidsgiver
- Be om skriftlig arbeidsavtale med arbeidsgiver
- Arbeidet må være registrert
  - Sjekk at du mottar lønsslipp og årsoppgave
  - Du må levere skattekort/frikort og selvangivelse
  - Arbeidsgiver betaler forskuddsskatt
  - Søk om arbeidsgiver er registrert i Enhetsregisteret

Se: www.brreg.no

- Arbeidsgiver plikter å ha en pensjonsordning
  - Det er noen krav som må være oppfylt
  - Sjekk om dine pensjonsrettigheter er registrert i Norsk Pensjon
  - Her kan du også beregne din fremtidige pensjon

Se: www.norskpensjon.no

- Folketrygden omfatter
  - Sykepenger (arbeidsgiver dekker sin del)
  - Uførepensjon, alderspensjon og etterlattepensjon
  - Sjekk dine opptjente rettigheter i NAV
  - Her kan du også beregne din fremtidige pensjon

Se: www.nav.no/dinpensjon

- Ta vare på papirer fra arbeidsgiver og forsikringsselskapene

Mer informasjon

Se: www.fno.no/Hoved/Fakta/Samfunnsansvar/skole/

